

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Agenția Națională de Administrare Fiscală

Serviciul Comunicare, Relații Publice și
Mass-Media

Agenția Națională de Administrare Fiscală

Str. Apolodor, nr. 17, sector 5,
București, CP 050741

Tel : 021/ 387.10.00/1105

Email: presa.anaf@mfinante.ro

Nr. A_RPC_952/6.08.2015

COMUNICAT DE PRESĂ

ANAF a demarat verificarea persoanelor fizice cu venituri mari care prezintă risc fiscal ridicat

"După 25 de ani în care inechitatea, sub toate formele ei, a marcat evoluția României și a românilor, a venit momentul să schimbăm această stare de fapt, măcar în domeniul fiscalității. Știu foarte bine că așteptările de la ANAF sunt foarte mari în această perioadă și oamenii își doresc să vadă lucrurile schimbate peste noapte. Din păcate, mai avem încă nevoie de răbdare, din cauza capacității administrative limitate. De la preluarea mandatului (aprilie 2013), am restructurat mecanismele de combatere a evaziunii fiscale, iar astăzi, Antifrauda și Inspekția Fiscală scot din piață firmele fantomă și destructurează lanțuri de firme evazioniste zi de zi. Mentalitatea privind obligativitatea emiterii bonului fiscal s-a schimbat radical. Acum a venit momentul, după doi ani de pregătiri laborioase, să apăsăm și mai tare pedala luptei împotriva evaziunii, inclusiv pe segmentul persoanelor fizice. Fie ele personalități ale vieții publice, maneliști, cămătari etc, cu toții fiind pentru noi doar contribuabili cu obligații declarative. Cu toții vor trebui, mai devreme sau mai târziu, să facă dovada fiscalizării veniturilor cu care și-au construit averile." - Gelu Ștefan Diaconu, președinte ANAF

Direcția Verificări Fiscale din ANAF a demarat **"Programul de asigurare a conformării fiscale a persoanelor fizice cu risc fiscal" (PFRF)**.

Decizia a fost luată de conducerea ANAF ca urmare a analizelor de risc fiscal efectuate de Direcția Verificări Fiscale asupra persoanelor fizice, în cadrul **programului de asigurare a conformării fiscale a persoanelor fizice cu averi mari (PFAM)**, pe baza datelor disponibile privind veniturile declarate și alocările de fonduri (creșteri patrimoniale, achiziții, creanțe, cheltuieli etc.), în urma cărora au fost identificate și alte persoane fizice decât cele din grupul PFAM care prezintă risc fiscal ridicat (risc de nedeclarare a unor venituri semnificative și sustragere de la plata impozitelor aferente - vezi în infograficul care însoțește acest comunicat "Filtrul 3").

În eșantionul de risc PFRF intră **persoanele fizice cu avere afișată semnificativă** (imobile, autoturisme de lux, alte bunuri de mare valoare, creanțe din creditări acordate companiilor și/sau persoanelor fizice, depuneri semnificative în conturi bancare din România sau din străinătate, cheltuieli personale ridicate) nejustificată de veniturile declarate.

Programul PFRF vizează verificarea veniturilor și a declarării acestora începând cu anul 2011, întrucât doar pentru acestea se poate aplica atât regula de impozitare a veniturilor a căror sursă nu a fost identificată, cât și procedura de verificare, conform normelor stabilite

de legiuitor. **Subliniem faptul că ANAF este o agenție de aplicare a legii, fără atribuții în inițierea și aprobarea actelor legislative.**

Metodologia de verificare a situației fiscale personale

Potrivit prevederilor Capitolului III *Dispoziții speciale privind verificarea persoanelor fizice supuse impozitului pe venit* din cadrul Titlului VII *Inspekția fiscală* al Codului de procedură fiscală (art. 109¹ – 109⁴ din O.G. nr. 92/2003, cu modificările și completările ulterioare) precum și ale H.G. nr. 248/2011 privind aprobarea Procedurii de aplicare a metodelor indirecte pentru stabilirea bazei impozabile ajustate, cu modificările și completările ulterioare, verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice presupune parcurgerea unei serii de etape, respectiv:

- analiza de risc fiscal;
- selectarea persoanelor care vor fi supuse verificărilor fiscale prelabile documentare;
- verificarea prealabilă documentară efectuată asupra persoanelor selectate – se desfășoară la sediul organului fiscal, fără notificarea contribuabilului, pe baza informațiilor și documentelor deținute sau obținute de administrația fiscală;
- verificarea fiscală a persoanelor pentru care verificarea fiscală prealabilă documentară a constatat existența diferenței semnificative, în sensul legii, între veniturile estimate pe baza situației fiscale personale și veniturile declarate administrației fiscale – se desfășoară împreună cu contribuabilului și cu colaborarea acestuia.

1. Analiza de risc constă în următoarele activități:

- a) definirea caracteristicilor grupului persoanelor fizice cu potențial risc de nedeclarare;
- b) stabilirea surselor de date specifice acestui grup;
- c) culegerea și formalizarea informațiilor;
- d) elaborarea indicatorilor de risc specifici grupului;
- e) stabilirea riscului minim acceptat de administrația fiscală;
- f) procesarea și elaborarea listei persoanelor care depășesc riscul minim;
- g) propuneri pentru efectuarea verificării fiscale prelabile documentare

Riscurile de nedeclarare se ierarhizează în ordinea descrescătoare a acestora, cu respectarea condiției riscului minim acceptat de administrația fiscală, stabilit potrivit prevederilor art. 109¹ alin. (4) din Ordonanța nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca fiind o diferență mai mare de 10%, dar nu mai puțin de 50.000 lei între veniturile estimate calculate în baza situației fiscale personale și veniturile declarate de contribuabili sau de plătitorii de venit.

Finalitatea analizei constă în procesarea și elaborarea listei persoanelor fizice care depășesc riscul minim acceptat de administrația fiscală (*i.e.* diferențe semnificative între veniturile estimate de analiză și veniturile declarate) și elaborarea propunerilor pentru efectuarea verificării fiscale prelabile documentare.

Conform prevederilor art. 17 din Hotărârea Guvernului nr. 248/2011 privind aprobarea Procedurii de aplicare a metodelor indirecte pentru stabilirea bazei impozabile ajustate, ***selectarea persoanelor fizice ce urmează a fi supuse verificării fiscale prelabile documentare se face din lista persoanelor care depășesc riscul minim acceptat de administrația fiscală, în funcție de nivelul riscului și de capacitatea de efectuare a verificărilor fiscale prelabile documentare.***

2. Verificarea fiscală prealabilă documentară reprezintă ansamblul activităților desfășurate de organele fiscale având ca obiect examinarea totalității drepturilor și a obligațiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie și a oricăror altor elemente relevante pentru stabilirea situației fiscale reale a persoanei fizice verificate, desfășurate la sediul organului

fiscal, **fără notificarea contribuabilului**, pe baza informațiilor deținute sau obținute de administrația fiscală.

În acest sens se realizează următoarele activități:

- a) solicitarea, în condițiile legii, de informații de la autorități și instituții publice;
- b) analiza informațiilor și documentelor primite referitoare la situația fiscală a persoanei fizice verificate;
- c) confruntarea informațiilor obținute cu cele din declarațiile fiscale depuse, conform legii, de persoana verificată sau, după caz, de plătitorii de venit ori terțe persoane.

Astfel, se solicită informații referitoare la persoanele fizice supuse verificării fiscale de la instituții cum sunt băncile, A.N.C.P.I., notarii publici, direcțiile de impozite și taxe locale, Direcția înmatriculări vehicule din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Registrul naval, Registrul aeronautic precum și de la persoanele fizice și juridice ce au avut raporturi economice sau juridice cu persoana verificată. De exemplu :

- de la instituțiile bancare se vor obține toate extrasele de cont bancar referitoare la perioada verificată,
- de la Autoritatea Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară se vor obține toate proprietățile imobiliare pe care aceștia le dețin pe întreg teritoriul țării,
- de la notari publici se vor obține contractele încheiate de persoana verificată și autentificate în perioada supusă controlului, având drept obiect bunuri, valori sau tranzacții,
- de la direcțiile de impozite și taxe locale se vor obține informațiile privind bunuri mobile și imobile deținute, precum și cheltuielile realizate de persoanele verificate cu impozitele locale plătite,
- de la Direcția înmatriculări vehicule din cadrul Ministerului Afacerilor Interne se vor obține datele privind autoturismele înmatriculate de persoanele verificate în perioada supusă controlului,
- de la registrul aeronautic și registrul naval se vor obține toate înmatriculările de nave și aeronave.
- de la persoanele ce au avut raporturi economice sau juridice cu persoana verificată (în principal, **societăți comerciale**) se vor obține informații privind natura acestor raporturi, contractele încheiate, obiectul acestora, tranzacțiile desfășurate, valorile aferente tranzacțiilor etc..

Prin verificarea fiscală prealabilă documentară (VFPD) se estimează astfel nivelul veniturilor realizate de persoana fizică verificată, care se compară cu veniturile din declarațiile fiscale și se stabilește dacă verificarea fiscală continuă sau încetează.

Dacă între venitul estimat în VFPD și venitul declarat este o diferență semnificativă în sensul art. 109¹ alin. (4) din OG nr. 92/2003 privind codul de procedură fiscală (respectiv o diferență de 10%, dar nu mai puțin de 50.000 de lei), verificarea continuă și se emite persoanei în cauză avizul de verificare.

Rezultatele verificării fiscale prealabile documentare se consemnează într-un raport de verificare fiscală prealabilă documentară care conține toate constatările reținute de organul fiscal pe perioada desfășurării verificării precum și propunerea de a continua verificarea sau de a înceta procedura de verificare.

3. Verificarea fiscală.

În cazul în care rezultatul verificării fiscale prealabile documentare reprezintă o diferență semnificativă între veniturile realizate de persoana fizică, calculate în baza situației fiscale personale, și veniturile declarate de aceasta sau de plătitorii de venit, conform art. 109¹ alin. (4) din Codul de procedură fiscală, organul fiscal comunică avizul de verificare persoanei fizice care a făcut obiectul verificării fiscale prealabile documentare.

În cadrul verificării fiscale se continuă procedura demarată în etapa anterioară, verificarea realizându-se **cu colaborarea persoanei fizice verificate**, și se urmărește stabilirea

bazei impozabile pentru impozitul pe venit, procedura finalizându-se cu emiterea deciziei de impunere sau, după caz, de încetare a verificării.

Avizul de verificare este însoțit de un extras din raportul de verificare fiscală precum și de Carta drepturilor și obligațiilor persoanei fizice supuse verificării fiscale aprobată prin OMFP 544/2012.

Odată cu comunicarea avizului se solicită persoanei verificate, în temeiul art. 109¹ alin. (5¹) din Codul de procedură fiscală depunerea declarației de patrimoniu și venituri aprobată prin OMFP nr. 1504/2013.

Urmare primirii acestui aviz, persoana verificată are la dispoziție 60 de zile pentru a prezenta organelor de verificare documente justificative sau alte clarificări relevante pentru situația sa fiscală. Perioada poate fi prelungită cu 30 de zile, o singură dată, la solicitarea scrisă și temeinic justificată a persoanei fizice, cu acordul organului fiscal. Prin clarificări relevante se înțelege prezentarea de explicații în legătură cu conținutul unor documente justificative sau în legătură cu unele situații de fapt.

În același termen persoana fizică verificată trebuie să depună și declarația de patrimoniu și venituri. Nerespectarea obligației de depunere a declarației constituie potrivit Codului de procedură fiscală contravenție și se sancționează cu amenda de la 10.000 la 50.000 lei.

Persoana fizică supusă verificării situației fiscale personale poate solicita o singură dată, în scris, amânarea datei începerii verificării, pentru motive justificate. În solicitare persoana fizică prezintă motivele pentru care solicită amânarea și, după caz, documentele justificative în susținerea acestora. Cererea de amânare se soluționează în termen de maximum 5 zile de la data înregistrării acesteia. În situația în care organul fiscal a aprobat amânarea datei de începere a verificării fiscale, comunică persoanei fizice data la care a fost reprogramată acțiunea de verificare fiscală.

Locul desfășurării verificării fiscale este **sediul organului fiscal** (sediul DVF sau al serviciilor regionale de verificare fiscale). La cererea persoanei fizice verificate, verificarea fiscală se poate desfășura și la:

a) domiciliul său, dacă persoana verificată este în imposibilitate fizică de a se deplasa;
b) domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate sau juridică, dacă domiciliul acestei persoane reprezintă și sediul său profesional.

Solicitarea scrisă a persoanei fizice pentru desfășurarea verificării la domiciliul său sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență se depune la organul fiscal înainte de data începerii verificării fiscale înscrisă în avizul de verificare. Cererea se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

Pentru efectuarea verificării la domiciliul persoanei fizice sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate ori juridică trebuie ca spațiul pus la dispoziția organului fiscal să fie adecvat pentru efectuarea verificărilor.

Prin spațiu adecvat desfășurării verificărilor se înțelege asigurarea unui spațiu, în limita posibilității persoanei fizice, care să permită desfășurarea activităților legate de controlul documentelor și elaborarea actului de control.

Durata efectuării verificării fiscale este de maximum 6 luni, respectiv 12 luni în cazul în care sunt necesare informații din străinătate.

Acțiunea de verificare poate fi suspendată când este îndeplinită una dintre următoarele condiții și numai dacă neîndeplinirea acesteia împiedică finalizarea verificării fiscale:

a) pentru efectuarea unei expertize conform Codului de procedură fiscală;
b) pentru efectuarea de cercetări în vederea identificării persoanei fizice sau a stabilirii realității unor tranzacții;

c) la solicitarea scrisă a persoanei fizice ca urmare a apariției unei situații obiective, confirmată de organul fiscal desemnat pentru efectuarea verificării, care conduce la imposibilitatea continuării verificării. Pe parcursul unei verificări, persoana fizică poate solicita suspendarea acesteia doar o singură dată;

d) pentru solicitarea unor informații suplimentare de la terțe persoane sau de la autoritățile fiscale similare din alte state membre ale Uniunii Europene ori din state cu care România are încheiate convenții internaționale pentru schimburi de informații în scopuri fiscale;

e) la propunerea structurii care coordonează activitatea de verificare fiscală a persoanelor fizice, pentru valorificarea unor informații rezultate din alte verificări, primite de la alte autorități sau instituții publice ori de la terți.

Data de la care se suspendă acțiunea de verificare este comunicată persoanei fizice prin decizie de suspendare. Decizia de suspendare este act administrativ fiscal și poate fi contestată în condițiile Codului de procedură fiscală.

După încetarea condițiilor care au generat suspendarea, verificarea fiscală va fi reluată, data acesteia fiind comunicată în scris persoanei fizice.

În cadrul verificării fiscale inspectorii fiscali solicită, în condițiile legii, informații, clarificări, explicații, documente și alte asemenea mijloace de probă de la persoana fizică verificată și/sau de la persoane cu care aceasta a avut ori are raporturi economice sau juridice, discută constatările cu persoana fizică verificată și/sau cu împuterniciții acesteia și ajustează, dacă este cazul, baza impozabilă, prin utilizarea metodelor indirecte de control (*Metoda sursei și cheltuirii fondului, Metoda fluxului de trezorerie sau Metoda patrimoniului*).

Metoda sursei și cheltuirii fondului (MSCF) constă în compararea utilizărilor de fonduri cu sursele fondurilor și veniturile declarate în perioada supusă verificării.

Alegerea MSCF ca metodă de stabilire a bazei impozabile ajustate poate fi determinată de anumite indicii: achiziții de imobile, alte active, creșterea soldului conturilor bancare, cheltuieli personale semnificative. Prin compararea utilizărilor de fonduri cu sursele acestora se determină eventualele venituri a căror sursă nu a fost identificată.

Metoda patrimoniului constă în determinarea venitului impozabil pe baza creșterii valorii patrimoniului net al persoanei fizice pe parcursul unui an fiscal. Creșterea sau descreșterea valorii patrimoniului net se compară cu veniturile declarate în scopul determinării veniturilor neraportate sau al celor a căror sursă nu a fost identificată.

Metoda fluxurilor de trezorerie constă în analiza depunerilor în conturile bancare și financiare și a fluxurilor de numerar pentru a stabili mișcările de disponibilități bănești și asocierea acestora cu sursele de venit și determinarea eventualelor venituri a căror sursă nu a fost identificată.

Rezultatul verificării se consemnează într-un raport scris, în care se vor prezenta constatările din punct de vedere faptic și legal.

Raportul va sta la baza emiterii deciziei de impunere sau, după caz, a unei decizii de încetare a procedurii de verificare, în cazul în care nu se ajustează baza impozabilă.

La raportul privind rezultatele verificării se anexează documentele care au stat la baza constatărilor, documentele întâlnirilor și orice alte acte care au legătură cu constatările efectuate în cauză. Documentele prezentate de persoana fizică verificată se predau organului fiscal, sub semnătură.

Dacă până la expirarea termenului de 60 de zile contribuabilul supus verificării nu prezintă documentele și clarificările necesare, se întocmește un raport de verificare și se emite decizia de impunere pe baza constatărilor din etapa de verificare fiscală prealabilă documentară.

În cadrul verificării situației fiscale personale se folosesc o serie de formulare al căror model și conținut a fost aprobat prin OPANAF nr. 393/2013.

Orice venituri constatate de organele fiscale, a căror sursă nu a fost identificată, se impun cu cota de 16%, conform art. 79¹ din Codul fiscal. Prin decizia de impunere se calculează și obligațiile fiscale accesorii (penalități, dobânzi).

Reiterăm faptul că atât regula de impozitare a veniturilor a căror sursă nu a fost identificată, cât și procedura de verificare descrisă mai sus se aplică pentru veniturile obținute începând cu anul 2011, conform normelor emise de legiuitor.

În cazul constatării de indicii care ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni se sesizează organele de urmărire penală competente.

SERVICIUL COMUNICARE, RELAȚII PUBLICE ȘI MASS-MEDIA

Pentru orice reclamație sau neregulă referitoare la administrația fiscală, apelați gratuit ANAF, la nr. TelVerde Anticorupție 0800 800 085 - ANAF